

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ КОРИГУВАНЬ У СИСТЕМІ МСФЗ-ЗВІТНОСТІ

Харламова О.В., к.е.н., доцент

*Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова
Україна, 61002, м. Харків, вул. Революції, 12*

vylex@mail.ru

Звіт про рух грошових коштів є однією з обов'язкових форм, що входять у комплект фінансової звітності компанії відповідно до МСФЗ. У сфері досліджень методики складання Звіту про рух грошових коштів отримані суттєві науково-практичні здобутки, але, на авторську думку, невирішеною залишається проблема методичного забезпечення складання Звіту про рух грошових коштів прямим методом шляхом коригувань. Мета статті полягає в систематизації методичних засад складання Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності прямими методом шляхом коригувань даних Звіту про фінансовий стан (балансу) та Звіту про прибутки і збитки та іншої сукупний прибуток (звіту про фінансові результати) шляхом формалізації розрахунків. Обґрунтовано, що Звіт про рух грошових коштів як обов'язковий компонент повного комплексу фінансової звітності має надавати максимально корисну інформацію користувачам, що забезпечується його поданням за прямим методом, тобто з розкриттям інформації про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів (виплати працівникам, постачальникам, надходження від покупців тощо). Застосування прямого методу подання Звіту про рух грошових коштів передбачає два шляхи підготовки інформації, які полягають або в аналізі рахунків обліку грошових коштів, або в коригуванні статей Звіту про фінансовий стан і Звіту про прибутки і збитки. Доведено, що шлях коригувань є більш ефективним з точки зору витрат часу на складання фінансової звітності, і сприяє дотриманню такої якісної характеристики фінансової звітності, як своєчасність. Запропоновані формалізовані алгоритми розрахунку статей Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності можуть розглядатися як елемент обліково-аналітичного та методичного забезпечення складання МСФЗ-звітності, що забезпечує достовірність, своєчасність та якість фінансової звітності.

Ключові слова: МСФЗ, грошові кошти, фінансова звітність, Звіт про рух грошових коштів.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОСТАВЛЕНИЯ ОТЧЕТА О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ПРЯМЫМ МЕТОДОМ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ КОРРЕКТИРОВОК В СИСТЕМЕ МСФО-ОТЧЕТНОСТИ

Харламова Е.В., к.э.н., доцент

*Харьковский национальный университет городского хозяйства им. А.Н.Бекетова
Украина, 61002, г. Харьков, ул. Революции, 12*

Отчет о движении денежных средств является одной из обязательных форм, входящих в комплект финансовой отчетности компаний в соответствии с МСФО. В сфере исследований методики составления Отчета о движении денежных средств получены существенные научно-практические результаты, но, по мнению автора, остается нерешенной проблема методического обеспечения составления Отчета о движении денежных средств прямым методом с помощью корректировок. Цель статьи состоит в систематизации методических основ составления Отчета о движении денежных средств в части операционной деятельности прямым методом путем корректировок данных Отчета о финансовом положении (баланса) и Отчета о прибылях и убытках и прочем совокупном доходе (отчет о финансовых результатах) путем формализации расчетов. Обосновано, что Отчет о движении денежных средств как обязательный компонент полного комплекта финансовой отчетности должен предоставлять максимально полезную информацию пользователям, что обеспечивается его представлением прямым методом, то есть с раскрытием информации об основных классах валовых поступлений денежных средств или валовых выплат денежных средств (выплаты работникам, поставщикам, поступления от покупателей и тому подобное). Применение прямого метода представления Отчета о движении денежных средств предусматривает два пути подготовки информации, которые заключаются или в анализе счетов учета денежных средств, или в корректировке статей Отчета о финансовом положении и Отчета о прибылях и убытках. Доказано, что путь корректировок является более эффективным с точки зрения временных затрат на составление финансовой отчетности, способствует соблюдению такой качественной характеристики финансовой отчетности, как своевременность. Предложенные формализованные алгоритмы расчета статей Отчета о движении денежных средств в части операционной деятельности могут рассматриваться как элемент учетно-аналитического и методического обеспечения составления МСФО-отчетности, которые обеспечивают достоверность, своевременность и качество финансовой отчетности.

Ключевые слова: МСФО, денежные средства, финансовая отчетность, Отчет о движении денежных средств.

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CASH FLOW STATEMENTS PREPARATION ACCORDING TO DIRECT METHOD WITH CORRECTIONS IN TERMS OF THE INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

Kharlamova E. V., PhD in economics, docent

*O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
Ukraine, 61002, Kharkiv, Revolution str., 12*

Cash Flow Statements are one of the compulsory forms included to companies' package of financial statements in accordance with the IFRS. These Statements allow users to evaluate the ability of companies' assets to generate cash flows at economic operations carrying out what is one of the most important criteria at analysis of business performance efficiency. It is commonly known that a company reports on cash flow of operational activity using direct or indirect method. It is a widespread mistake that direct method involves accounts analysis for cash inflow source and expenditure directions in order to prepare the Statements. The author's work experience confirms that financial statement drawers at the Cash Flow Statements preparation in accordance with the direct method almost do not use the correction method considerably reducing time of these Statements preparation and representing actual changes in companies' financial condition what are actual purposes thereof. In the field of research of the Cash Flow Statements preparation methods there were achieved significant scientific and practical results but in the author's opinion the problem of methodological support of the Cash Flow Statements preparation in accordance with the correction method is still unresolved. The purpose of this article is systematization of methodological fundamentals of the Cash Flow Statements preparation concerning operational activities in accordance with direct method correcting data of the Financial Condition Statement (Balance) and Profit and Loss and Other Total Revenue Statement (Financial Results Statement) by settlements formalization. It is reasonable that the Cash Flow Statements as compulsory part of the full package of the financial statements shall provide users with the most useful information that may be achieved by its preparation in accordance with the direct method in other words disclosing information on the main types of cash inflow or cash gross payment (employee, supplier payments, revenue from buyers, etc.) Application of direct method of the Cash Flow Statements preparation includes two methods of information preparation consisting of cash accounts analysis or the Financial Condition Statement or Profit and Loss Statement articles correction. It is proven that the correction method is more efficient in relation to time needed for financial statements preparation as well as it contributes to timeliness being a qualitative attribute of the financial statements. The proposed formalized algorithms of the Cash Flow Statements articles calculation concerning operational activity may be considered as an element of accounting and analytical as well as methodological support of statements preparation in accordance with the IFRS ensuring financial statements authenticity, timeliness and quality. The aspects of further researches involve development of similar formalized algorithms of the Cash Flow Statements articles calculation concerning financial and investment activity.

Key words: IFRS, cash, financial statements, Cash Flow Statements.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Звіт про рух грошових коштів є однією з обов'язкових форм, що входять у комплект фінансової звітності компаній відповідно до МСФЗ. Цей Звіт дає можливість користувачам оцінити здатність активів компаній генерувати грошові потоки при здійсненні господарських операцій, що є одним із найважливіших критеріїв при аналізі ефективності ведення бізнесу. Як відомо, компанія звітує про грошові потоки від операційної діяльності, застосовуючи або прямий, або непрямий метод. Поширеною є помилка, що прямий метод полягає в аналізі рахунків на предмет джерел надходжень і напрямків витрачання грошових коштів для складання Звіту. Слід уточнити, що прямий метод подання інформації у Звіті про рух грошових коштів, це не теж саме, що прямий метод отримання вихідної інформації для його складання. Практичний досвід автора свідчить, що укладачі фінансової звітності при складанні Звіту про рух грошових коштів прямим методом майже не використовують спосіб коригувань, який суттєво скорочує терміни складання Звіту та дійсно відбиває зміни у фінансовому стані компанії, що є його безпосередньою метою.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Методичні засади складання Звіту про рух грошових коштів досліджувалися в роботах В. Пархоменко [1, 2], А. Озеран [3], П. Атамаса [4], Т. Войтенко [5, 6], О. Кащенко [7], О. Папіріної [8], Т. Черемісової [9], В. Теслюк [10] та інших фахівців. Методичні аспекти побудови управлінської звітності з руху грошових коштів та його роль в управлінні розкриті в роботах М. Матюхи [11], Р. Хом'як [12], О. Чабанюк [13]. Аудиторський аспект Звіту про рух грошових коштів висвітлено в роботах Т. Перейминовк [14], Н. Гордополової [15].

У сфері досліджень методики складання Звіту про рух грошових коштів отримані суттєві науково-практичні здобутки, але, на авторську думку, невирішеною залишається проблема методичного забезпечення складання Звіту про рух грошових коштів прямим методом шляхом коригувань.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Мета статті полягає в систематизації методичних засад складання Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності прямими методом шляхом коригувань даних Звіту про фінансовий стан (балансу) та Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний прибуток (звіту про фінансові результати) шляхом формалізації розрахунків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перш за все слід визначитися, що являє собою прямий метод складання Звіту про рух грошових коштів шляхом коригувань. Згідно з п. 18. МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [17] прямий метод передбачає розкриття інформації про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів (виплати працівникам, постачальникам, надходження від покупців тощо). МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» віддає пріоритет саме прямого методу, оскільки він надає інформацію, яка є корисною для оцінки майбутніх грошових потоків і яку не можна отримати із застосуванням непрямого методу. МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» наводить рекомендації щодо застосування прямого методу, а саме:

- а) використання інформації з облікових регістрів суб'єкта господарювання, або
- б) шляхом коригування продажу, собівартості проданої продукції (дохід у вигляді відсотків та подібний дохід, витрати на виплату відсотків та подібні витрати для фінансової установи), а також інших статей у звіті про сукупні доходи щодо:
- в) змін протягом періоду в запасах і дебіторській та кредиторській заборгованості від операційної діяльності;
- г) інших негрошових статей; та
- д) інших статей, для яких вплив грошових коштів є грошовими потоками від інвестиційної або фінансової діяльності [17].

Таким чином, для розрахунку і подання інформації у Звіті про рух грошових коштів за напрямками надходжень та витрачання можливо використовувати не лише аналіз рахунків грошових коштів, а й коригування відповідних статей інших фінансових звітів.

Враховуючи, що інвестиційна діяльність – це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів, правомірно зробити висновок про те, що рух коштів від цього виду діяльності пов'язаний зі змінами розділу Звіту про фінансовий стан «Необоротні активи». Аналогічно, визначення фінансової діяльності як діяльності, що спричиняє зміни розміру та складу вкладеного капіталу та запозичень суб'єкта господарювання, дозволяє констатувати, що рух коштів від цього виду діяльності пов'язаний зі змінами розділів Звіту про фінансовий стан «Капітал» та «Довгострокові зобов'язання». Методом виключення справедливо вважати, що рух коштів від операційної діяльності пов'язаний зі змінами розділів Звіту про фінансовий стан «Оборотні активи» і «Поточні зобов'язання». Наведені аргументи є логічними міркуваннями, але чітко не прописані в МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів». Тому це скоріше правило, що має виняток, ніж аксіома.

Задля справедливості слід навести згадані винятки. Такі виключення охоплюють:

- подвійні грошові потоки, які повинні бути розділені на декілька видів діяльності (наприклад, платіж за фінансовим лізингом включає як інвестиційну, так і фінансову складову);
- виплати грошових коштів для виробництва або придбання активів, утримуваних для оренди іншим особам і в подальшому утримуваних для продажу, як і надходження грошових

коштів від орендної плати і подальший продаж таких активів є грошовими потоками від операційної діяльності, незважаючи, що такі активи є необоротними;

- сплачені податки на прибуток у більшості класифікуються як грошові потоки від операційної діяльності, хоча не виключена можливість їх класифікації як фінансової або інвестиційної діяльності;
- призначення активів залежно від виду бізнесу (операції фінансових установ і звичайних підприємств із залучення позикових коштів відносяться до різних видів діяльності) та ін.

Основоположним рівнянням при складанні Звіту про рух грошових коштів є (рис. 1):

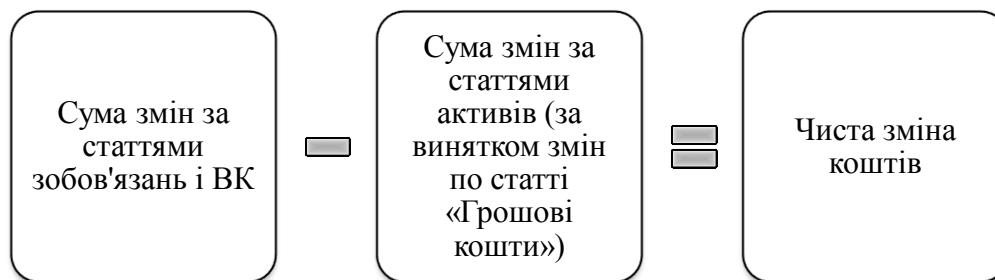

Рис. 1. Основоположне рівняння Звіту про рух грошових коштів

Із наведеного рівняння випливає «золоте» правило, яке полягає в тому, що зростання статей капіталу та зобов'язань є притоком грошових коштів, а зростання статей активів є відтоком грошових коштів, і навпаки. Тобто величина зміни активів балансу переноситься з протилежним знаком: якщо відбулося збільшення активів, то це призводить до відтоку грошових коштів, а зменшення активів – до притоку; а при перенесенні величини зміни зобов'язань знак зберігається (якщо відбулося збільшення зобов'язань, то це приводить до припливу грошових коштів, а зменшення зобов'язань – до відтоку грошових коштів).

Відповідно до мети статті доречно формалізувати розрахунки, необхідні для складання Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності.

Надходження грошових коштів від операцій з покупцями і замовниками складається з погашення дебіторської заборгованості й авансів отриманих. Слід зауважити, що багато питань серед укладачів фінансової звітності виникає з відображенням податку на додану вартість, тобто чи включає грошовий потік суми ПДВ, чи ні. Для відповіді на це питання доречно звернутися до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» [17], в якому, що правда, відсутня конкретна вимога щодо відображення непрямих податків, до яких відноситься і ПДВ. Згідно з п. 14 МСБО 7 [17] потоки грошових коштів від операційної діяльності в більшості пов'язані з основною діяльністю підприємства, що приносить **дохід**. Ключове слово – дохід. Цей термін визначений п. 7 МСБО 18 «Виручка». Так, дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу [17]. А в п. 8 МСБО 18 уточнено, що дохід включає тільки валові надходження економічних вигід, які отримані чи підлягають отриманню суб'єктом господарювання на його власний рахунок. Суми, отримані від імені третіх сторін (такі, як податок з продажу, податки на товари та послуги і **податок на додану вартість**), не є економічними вигодами, що надходять до суб'єкта господарювання, і не ведуть до збільшення власного капіталу. Отже, вони **виключаються з доходу**. Виходячи з наведеного, виправданим є подання інформації про грошовий потік від покупців і замовників без ПДВ.

Розрахунок надходжень грошових коштів від операцій з покупцями і замовниками формалізується таким чином (рис. 2):

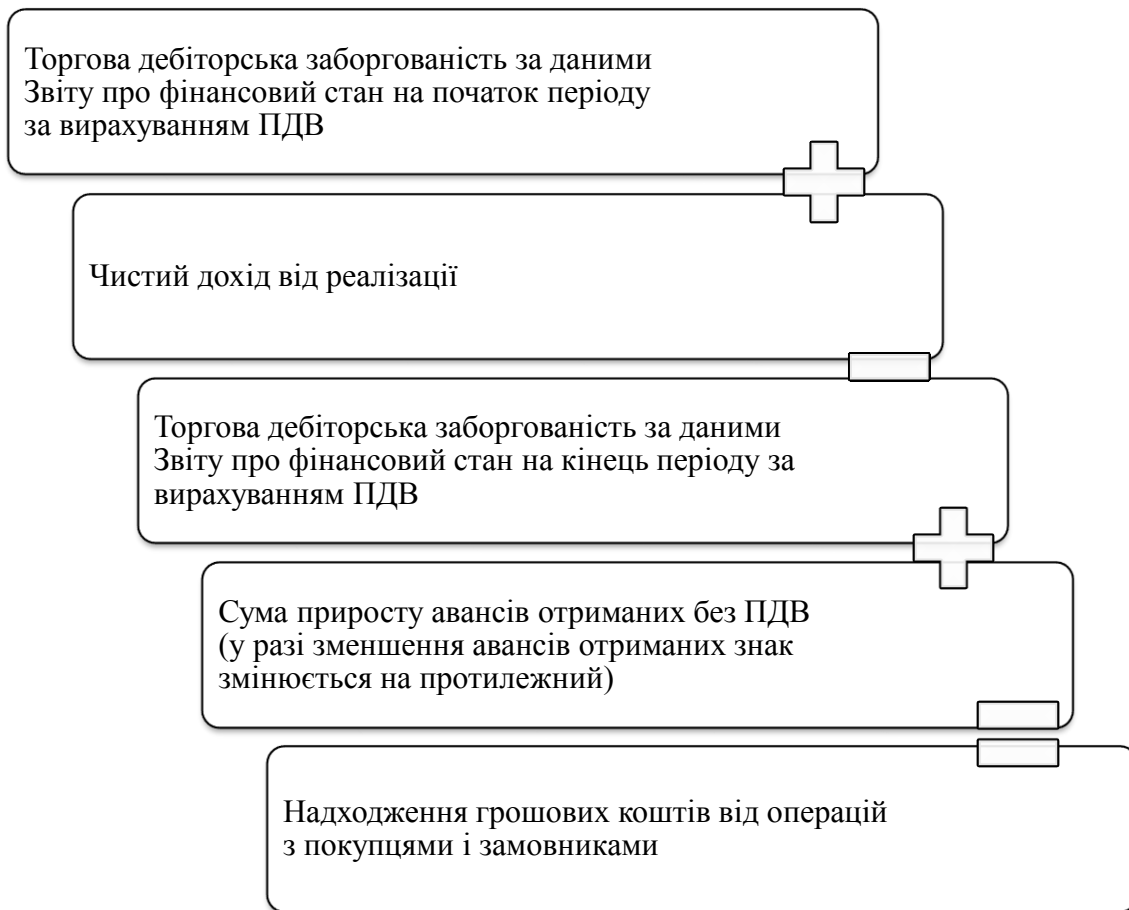

Рис. 2. Надходження грошових коштів від операцій з покупцями і замовниками

Суми ПДВ «рухаються» по рахунках грошових коштів, тому не можуть бути ігноровані у Звіті про рух грошових коштів. Їх подання доцільне або окремим рядком, або в складі інших надходжень (виплат). Компанія повинна винести судження щодо суттєвості таких грошових потоків для того, щоб визначити, чи заслуговують вони на окремий рядок, чи ні.

Наступним питанням стає можливість подання інформації про рух грошових коштів з податку на додану вартість на нетто-основі чи розгорнуто. Враховуючи сутність обліку та сплати ПДВ, виправданим уявляється подання інформації на нетто-основі, проте це не є аксіомою.

Для розрахунку суми ПДВ, що сплачена до бюджету або отримана з бюджету, також може бути розроблений алгоритм, аналогічний наведеним для інших рядків. Проте з практичної точки зору доцільно використати дані податкового обліку (Декларації з ПДВ) і використати фактичні дані про перерахунок (отримання) сум податку на додану вартість.

Суттєвою складовою грошового потоку від операційної діяльності є **надходження від інших операційних доходів**. Чіткого правила формування грошового потоку від отримання інших доходів не існує, хоча можна рекомендувати такий алгоритм. Отримання інших операційних доходів відображається за кредитом рахунку 71 (за Інструкцією № 291, що існувала в попередній редакції, тобто з субрахунками, – це субрахунки 712, 713, 715, 716 і 719). Зазначені субрахунки, як правило, кореспондували з субрахунками 373, 374, 375, 377. За аналогією з грошовим потоком від покупців доцільно визнаний інший операційний чистий дохід за зазначеними субрахунками скоригувати на зміни дебіторської заборгованості за субрахунками 373 (у частині операційної діяльності), 374, 375, 377, як раніше зазначалося, з протилежним арифметичним знаком (рис. 3). При складанні звітності за МСФЗ слід використовувати ті рахунки, які передбачені робочим планом рахунків, але мають такий самий економічний зміст, як і наведені вище.

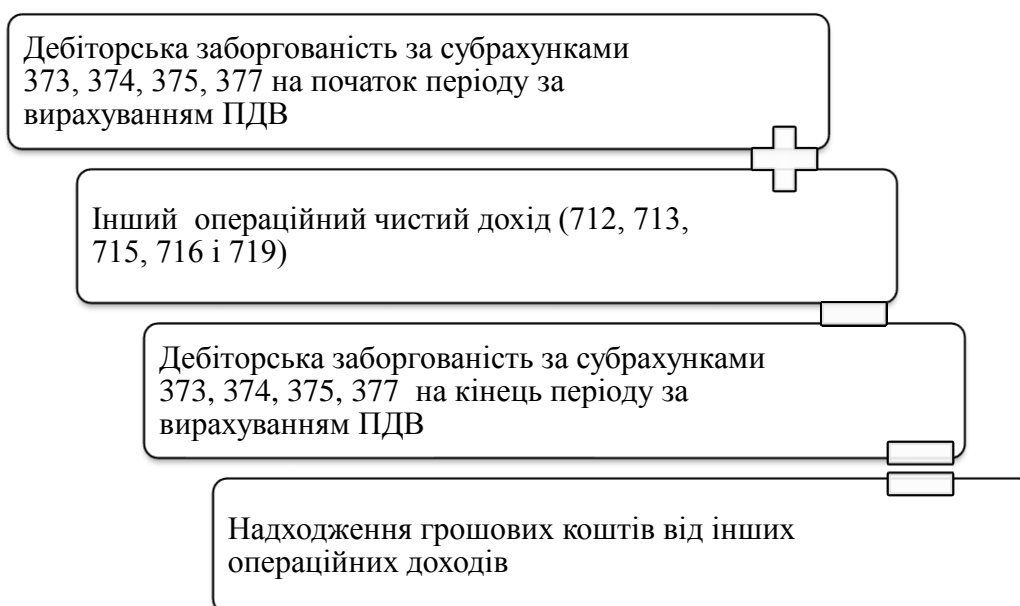

Рис. 3. Надходження грошових коштів від від інших операційних доходів

Важливе місце в складі грошових потоків від операційної діяльності посідають **виплати постачальникам товарів та послуг**. Відправною точкою розрахунку є собівартість реалізованої продукції, що відображена у Звіті про прибутки або збитки, та інший сукупний дохід. Собівартість коригується на збільшення запасів (з плюсом), зменшення запасів (з мінусом), збільшення кредиторської заборгованості перед постачальниками (з мінусом) або зменшення кредиторської заборгованості перед постачальниками (з плюсом). Як і у випадку з надходженнями від покупців, кредиторська заборгованість враховується без ПДВ (рис. 4).

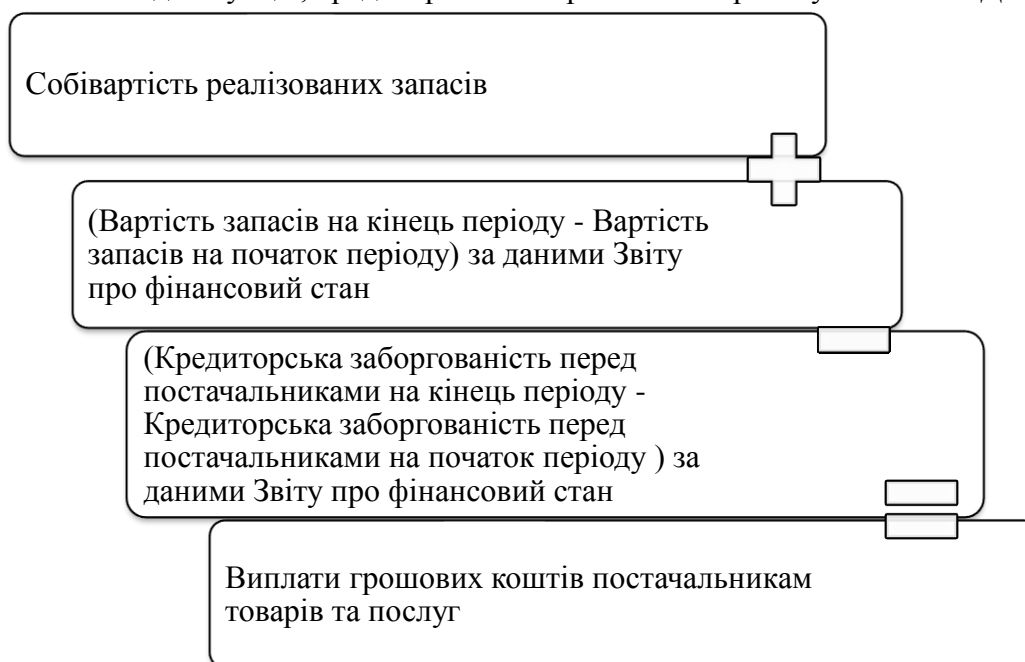

Рис. 4. Виплати грошових коштів постачальникам товарів та послуг

Виплати грошових коштів працівникам з метою складання звітності за МСФЗ доцільно об'єднати з витратами на відрахування на соціальні заходи. Алгоритм розрахунку грошового потоку за цими виплатами є достатньо прозорим. Проте слід звернути увагу на динаміку нарахованих забезпечень на виплату відпусток (які, до речі, також включають соціальні відрахування). Так, зростання суми нарахованого резерву на оплату відпусток на кінець періоду в порівнянні з початком року збільшить грошовий потік виплат працівникам, і навпаки (рис. 5).

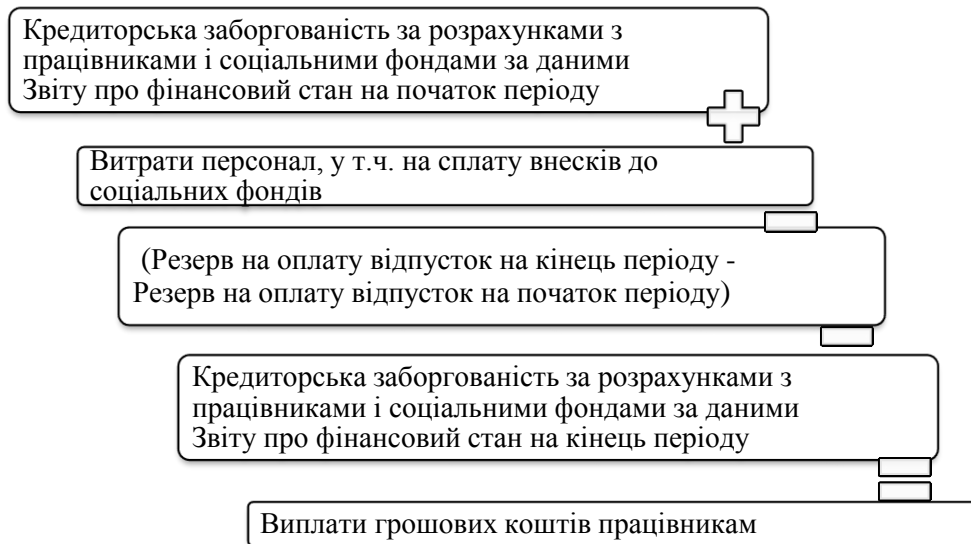

Рис. 5. Виплати грошових коштів працівникам

При поданні Звіту про рух грошових коштів прямим методом необхідно розкрити **виплати за операційними витратами**. Слід враховувати, що собівартість реалізованих запасів, витрати на виплати працівникам і оплату відрахувань на соціальні заходи, витрати з податку на прибуток та деякі подібні витрати вже враховані в інших рядках Звіту. Тому алгоритм розрахунку виплат за операційними витратами ускладнюється необхідністю «чищення» не тільки витрат, але й дебіторської та кредиторської заборгованості, які не потрапили в розрахунки за іншими рядками Звіту, але стосуються операційної діяльності. Наведений нижче алгоритм є орієнтовною рекомендацією, оскільки не може врахувати всі нюанси господарської діяльності (рис. 6).

Рис. 6. Виплати грошових коштів за операційними витратами

Слід акцентувати увагу, що не всі зміни в оборотних активах та поточних зобов'язаннях братимуть участь у розрахунках показників Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності. Наприклад, за наявності відкладених доходів (доходів майбутніх

періодів) їх зміни не впливають на грошовий потік від операційної діяльності, оскільки визнання доходу періоду не є грошовою операцією.

Користувачі фінансової звітності зацікавлені в інформації щодо вартості залученого капіталу і сум відсотків, що сплачує підприємство за позики. Допустимою також є класифікація сплачених відсотків, відповідно, як грошових потоків від фінансової та інвестиційної діяльності, тому що вони є витратами на одержання фінансових ресурсів. В окремих, дуже рідкісних випадках, поточні кредити можливо ідентифікувати з кваліфікаційними активами, тоді обґрунтованою є класифікація сплачених відсотків як грошових потоків інвестиційної діяльності. Як свідчить практика, відсотки за поточними кредитами в більшості випадків класифікуються як грошові потоки від операційної діяльності. Алгоритм розрахунку *грошового потоку за сплаченими відсотками* може бути представлений так (рис. 7).

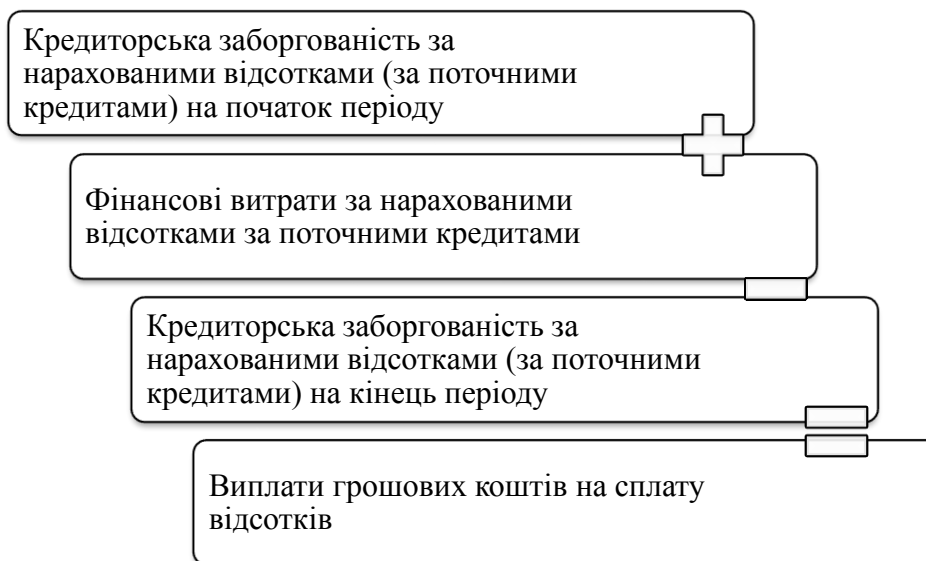

Рис. 7. Виплати грошових коштів на сплату відсотків

Рух коштів з податку на прибуток, як правило, класифікується як операційний грошовий потік, якщо його не можна чітко ідентифікувати з фінансовою або інвестиційною діяльністю (рис. 8).

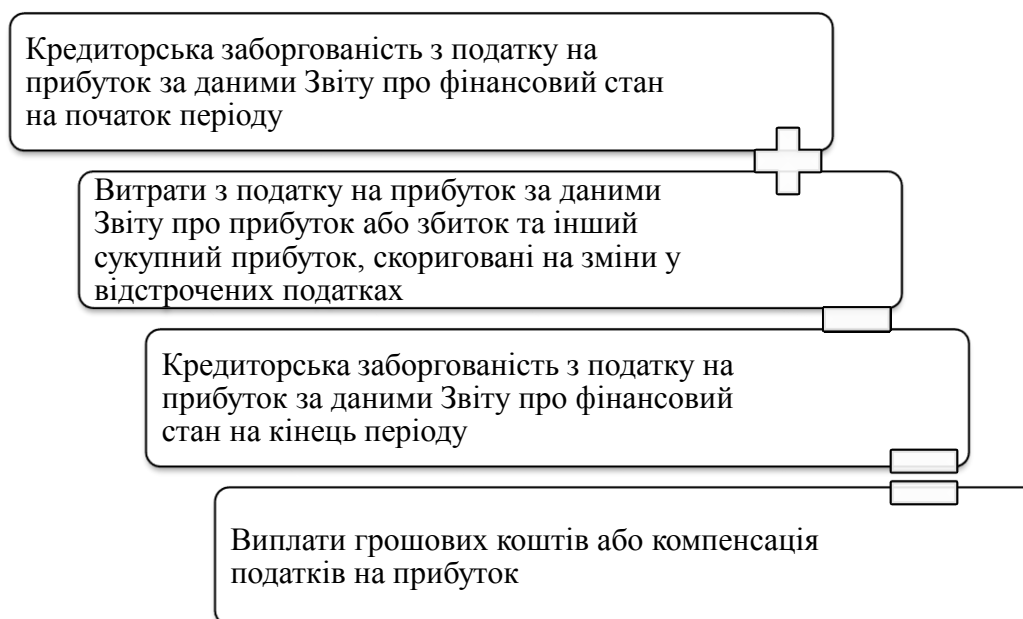

Рис. 8. Виплати грошових коштів або компенсація податків на прибуток

ВИСНОВКИ

У результаті проведених досліджень справедливим вбачається зробити такі висновки:

- Звіт про рух грошових коштів як обов'язковий компонент повного комплексу фінансової звітності має надавати максимально корисну інформацію користувачам, що забезпечується його поданням за прямим методом, тобто з розкриттям інформації про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів (виплати працівникам, постачальникам, надходження від покупців тощо);
- застосування прямого методу подання Звіту про рух грошових коштів передбачає два шляхи підготовки інформації, які полягають або в аналізі рахунків обліку грошових коштів, або в коригуванні статей Звіту про фінансовий стан і Звіту про прибутки і збитки, причому останній шлях є більш ефективним з точки зору витрат часу на складання фінансової звітності, що сприяє дотриманню такої якісної характеристики фінансової звітності, як своєчасність;
- запропоновані формалізовані алгоритми розрахунку статей Звіту про рух грошових коштів у частині операційної діяльності можуть розглядатися як елемент обліково-аналітичного та методичного забезпечення складання МСФЗ-звітності, що забезпечує достовірність, своєчасність та якість фінансової звітності.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в розробці аналогічних формалізованих алгоритмів розрахунку статей Звіту про рух грошових коштів в частині фінансової та інвестиційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пархоменко В. Подання інформації про рух грошових коштів / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2010. — № 8. — С. 20—22.
2. Пархоменко В. Рух грошових коштів як індикатор господарської діяльності / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2011. — № 11. — С. 3—5.
3. Озеран А. Звіт про рух грошових коштів: дослідження концептуальних підходів / А. Озеран // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 10. — С. 27—34.
4. Атамас П. Й. Методичні проблеми складання Звіту про рух грошових коштів та шляхи їх вирішення / П. Й. Атамас, О. П. Атамас // Європейський вектор економічного розвитку : зб. наук. праць. — 2013. — № 1 (14). — С. 3—11.
5. Войтенко Т. Звіт про рух грошових коштів: складаємо прямим методом / Т. Войтенко // Податки та бухгалтерський облік. — 2011. — № 9. — С. 24—34.
6. Войтенко Т. Звіт про рух грошових коштів: складаємо прямим методом / Т. Войтенко // Податки та бухгалтерський облік. — 2011. — № 7. — С. 40—46.
7. Кашенко О. Відображення обліку руху грошових коштів без застосування подвійного запису / О. Кашенко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2012. — № 3. — С. 34—40.
8. Папиріна О. Звіт про рух грошових коштів: нова форма у дії / О. Папиріна // Бухгалтерія. — 2011. — № 5. — С. 93—97.
9. Черемісова Т. А. Узагальнення статей Звіту про рух грошових коштів за видами діяльності підприємств / Т. А. Черемісова // Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». — 2012. — № 722. — С. 404—407.
10. Теслюк В. М. Складання звіту про рух грошових коштів / В. М. Теслюк, А. В. Дегтяренко // Вісник Сумського НАУ. Серія: Фінанси і кредит. — 2011. — № 1(30). — С. 127—131.
11. Матюха М. М. Управлінська звітність про рух грошових коштів як елемент поточного і стратегічного інформаційного забезпечення прийняття рішень / М. М. Матюха // Бізнес Інформ. — 2013. — № 2. — С. 59—63.

12. Хом'як Р. Л. Удосконалення методики складання звіту про рух грошових коштів у системі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень / Р. Л. Хом'як, І. Л. Цюцяк, А. Л. Цюцяк // Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». — 2007. — № 577. — С. 400—406.
13. Чабанюк О. М. Звіт про рух грошових коштів та його місце в управлінні підприємством / О. М. Чабанюк, Т. І. Балецька // Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». — 2012. — № 721. — С. 250—254.
14. Переймиовк Т. А. Аудит звіту підприємства про рух грошових коштів: теорія, методика, організація : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Т. А. Переймиовк ; Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. — К., 2010. — 21 с.
15. Гордополова Н. В. Методика аудиту звіту про рух грошових коштів / Н. В. Гордополова, В. В. Ясишена // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. — 2009. — С. 111—116.
16. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства фінансів України. — Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=408095&cat_id=408093&ctime=1423500775962.

REFERENCE

1. Parkhomenko, V. (2010), “Reporting of cash flows”, *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 8, pp. 20–22.
2. Parkhomenko, V. (2011), “Cash flow as an indicator of economic activity”, *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 11, pp. 3-5.
3. Ozeran, A. (2012), “The statement of cash flows: a study of conceptual approaches”, *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 10, pp. 27-34.
4. Atamas, P.Y. (2013), “Methodological problems of preparation of the statement of cash flows and their solutions”, *Yevropeyskyi vektor ekonomichnoho rozvytku: Zbirnyk naukovykh prats*, vol. 1(14), pp. 3-11.
5. Voytenko, T. (2011), “The report on movement of funds: prepared by the direct method”, *Podatky ta bukhhalterskyi oblik*, vol. 9, pp. 24-34.
6. Voytenko, T. (2011), “The report on movement of funds: prepared by the direct method”, *Podatky ta bukhhalterskyi oblik*, vol. 7, pp. 40-46.
7. Kashchenko, O. (2012), “Reflection account for the movement of funds without the use of double-entry”, *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 3, pp. 34-40.
8. Papyrina, O. (2011), “The statement of cash flows: a new form in action”, *Bukhhalteriya*, vol. 5, pp. 93-97.
9. Cheremisova, T.A. (2012), “Generalization items in the statement of cash flows by activity of enterprises”, *Visn. Nats. un-tu “Lviv. politekhnikha”*, vol. 722, pp. 404-407.
10. Teslyuk, V.M. and Dehtyarenko, A.V. (2011), “The preparation of the statement of cash flows”, *Visnyk Sumskoho NAU. Seriya: Finansy i kredyt*, vol. 1(30), pp. 127-131.
11. Matyukha, M.M. (2013), “Management statements of cash flows as an element of the current and strategic information support of decision making”, *Biznes Inform*, vol. 2, pp. 59-63.
12. Khomyak, R.L. (2007), “Improve methods of reporting cash flows in the system of information support of managerial decision-making”, *Visn. Nats. un-tu “Lviv. politekhnikha”*, vol. 577, pp. 400-406.
13. Chabanyuk, O.M. and Baletska, T.I. (2012), “The report on movement of money and its place in the enterprise management”, *Visn. Nats. un-tu “Lviv. politekhnikha”*, vol. 721, pp. 250-254.
14. Pereymyovk, T.A. (2010), “Audit of cash flow report: theory, methods, organization”, Thesis abstract for Cand. Sc. (Economy), 08.00.09, State Academy of statistics, accounting and audit of the state statistics Committee of Ukraine, Kiev, Ukraine.
15. Hordopolova, N.V. and Yasysheva, V.V. (2009), “The methodology of the audit of the statement of cash flows”, *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*, vol. 23, pp. 111-116.
16. The Ministry of Finance of Ukraine / “International financial reporting standards”, available at: www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=408095&cat_id=408093&ctime=1423500775962 (access April 11, 2015).